

gevoel? Was Jute's eer geschonden door zijn nederlaag? De jongen voelde heel eerlijk, wie op dat ogenblik bij het jury-tafeltje, toen Juut hem gelukwensen kwam, de beste van de twee was geweest. Hij knikte Moeder toe, en zuchtte. Het was een zucht van ontspanning en verlichting. Moeder schoof hem het overschot van de feestpudding toe. „Hier“, zei ze, „eet maar alles op. Er hoeft niets over te blijven voor morgen.“

Het Engeltje

De Engeltjes wonen in 't hemelrijk
Zij hebben daar prachtige tuinen
Zij doen er elkaar nooit het minste verdriet
Zij spelen, zij zingen, en kibbelen niet
Zij blazen op gouden bazuinen.

Maar eens in het jaar komen allen te saam,
Rond Gods troon in den stralenden hemel,
Ze staan rij aan rij in het trillende licht,
Hun vleugelen dekken hun aangezicht,
En verstild is het blijde gewemel.

Dan klinkt daar Gods stem: „'t Wordt kerstmis op aard,
Waar het licht voor de nacht is geweken.
De mensen zijn dom en zij doen het zo fout,
Is er soms niet een engel, die veel van hen houdt
Die het licht op de aard' wil ontsteken?“

Eerst blijft het lang stil, dan maakt zich één los,
Een Engel treedt schoorvoetend nader,
Bereid te verlaten den Hemelsen Hof,
En stamelend spreekt zij, geknield in het stof:
„Zend mij naar de aarde, o Vader.“

De Engeltjes gaan dan eerbiedig opzij
Voor 't Zustertje dat zij verliezen.
Zij zetten haar op een kroontje van goud,
Een kleed krijgt zij aan, want op aard' is het koud,
Het kan er best sneeuwen of vriezen!

Dan daalt het terneer, en het brengt ons het licht,
Het licht dat met kerstmis wil zeggen,
Dat, hoe donker het is, toch God aan ons denkt,
En Vrede op aarde aan Zijn kinderen schenkt,
Die hun lot in Zijn hand willen leggen.

D. A. Cr.-S.

Aanbidding der DRIE KONINGEN

BOTTICELLI

Koningen zijn er niet veel meer in de wereld. Hun aantal wordt hoe langer hoe kleiner. Sommige mensen zeggen: „Dat is maar goed ook!” Misschien hebben ze wel gelijk; dat kan niemand beoordelen. In ieder geval weet ik wel iets te noemen, waar het jammer voor is. Dat is voor de pracht en praal, de schittering van kleur en gewaad, kroon en eretekenen, troon en paleis. We hebben nog wel gebeurtenissen die veel levendige bonte schittering bieden, en we komen er allen van onder den indruk wanneer we ze aanschouwen. Maar de onderwese koninklijke pracht, zoals we die nu eigenlijk nog alleen maar kennen aan het Pauselijk hof in Rome, die missen we toch wel.

Rome . . . dat is van oudsher de stad van grootsheid en pracht. Dat was het al in den Romeinse tijd vóór onze jaartelling en dat is het eigenlijk altijd gebleven. Heel Italië trouwens, waar de kunst altijd als in Abrahams schoot heeft geleefd, weet er van mee te praten. Al die oude Italiaanse steden zijn vol kunstwerken: strenge, hoge gesloten paleizen, uit vierkante steenblokken opgebouwd, prachtige beelden midden op alle pleinen, binnenplaatsen met speelse fonteintjes, hoge, rijke kerken vol schilderijen en geweven wandtapijten, kloosters met onvergelykelijke gangen en zalen, kortom, een mens raakt er nooit uitgekeken.

Het allereerst denken we daarbij aan Florence, de stad die zijn glorietijd gekend heeft in het tijdperk der familie de Medici. Zulke families waren er meer, en ze wedijverden om de rijkste, de invloedrijkste en machtigste te worden. Ze trachtten de stad te beheersen en een van de middelen daartoe waren rijke geschenken aan openbare gebouwen en kerken.

Zo gaven de Medici veel schilderijen ten geschenke, die we nu nog in musea of paleizen kunnen vinden. IJdelheid was meestal aan zulke geschenken niet vreemd, want ze droegen gewoonlijk zorg dat de rijke, machtige schenkers op die schilderijen werden afgebeeld in de verkleeding van heilige, ridder of persoon uit de Bijbelse geschiedenis.

Nu kunnen jullie ook begrijpen waarom schilderijen als van de aanbidding der Drie Koningen zo talrijk voorkomen. Wat was er nu aantrekkelijker voor zo'n rijk, voornaam heer, dan op een godsdienstig schilderij, dat voor de een of andere kerk bestemd was, te worden afgebeeld als een van de drie koningen, geschenken brengend aan het kindeke Jesus, en daardoor behalve aan hun rijkdom, ook een onvergankelijke herinnering nalatend aan hun godsdienstzin? Tien tegen een, dat op al die oude schilderijen van de aanbidding één of meer van die koningen mensen waren, die het schilderij aanboden en den schilder als model dienen wilden.

De koningen op dit schilderij zijn dan ook leden van de Familie de Medici. Wie in Florence hun portretten en borstbeelden wel eens gezien heeft kan zich daar niet in vergissen. Vader Medici knielt voor Maria met het kind; zoon Medici — die algemeen Il Magnifico = de prachtlievende genoemd wordt en die Lorenzo heette — knielt op de voorgrond en neemt het geschenk, dat hij aanbieden wil over uit de handen van een page, die ook al met de familie te maken heeft. Wanneer jullie nu in Lorenzo's tijd in Florence geleefd hadt, en je zoudt het schilderij hebben zien hangen in de kerk waar het voor bestemd was, dan zouden jullie stuk voor stuk al die mensen daar rechts hebben opgenoemd. „Kijk, dat is Mijnheer Zo en Zo . . .”. „En die daar, die woont in dat grote huis aan den Arno!” „En die mijnheer vlak vooraan, die zich van de hele gebeurtenis niet veel schijnt aan te trekken kijkt ook altijd net zo als wij aan het spelen zijn en hij komt langs!”

Je begrijpt, dat die schilders zelf al de mensen die ze uit moesten beelden ook niet altijd even aardig vonden. Er waren dikwijls trotse, laatzinnige, konde mensen bij. Maar daar de rijkaards hen betaalden, moesten ze precies doen wat hun lastgevers wilden en ook personen uitbeelden waar ze eigenlijk haat of verachting voor koesterden. Wat deden ze dan? Dan namen ze dikwijls wraak door die mensen zó te schilderen, dat ze precies geleken, maar dat ze toch er niet erg „aardig” op kwamen. Na eeuwen denken wij nu nog: „Nu, dat was ook een verwaand heerschap! Wat een verbeelding!” Of: „Al heb je nog zulke mooie kleren aan, je blijft een grote domkop!” Dan zullen die schilders wel eens in hun vuistje gelachten hebben om de poets die ze zodoende hun vijanden bakten.

De klederdrachten van onze schildertij zijn voorbijgegaan. De pracht van vorsten en koningen is verbleekt. Trotse gebouwen zoals daar links op de schilderij zijn ruïnes geworden. Maar daar berusten we gemakkelijk in, zolang de glorie en de heerlijkheid van het middelpunt niet verbleekt is, maar onvergankelijk blijft bestaan. Jozef, Maria en het Kind, dat blijft, en hun heerlijkheid gaat nooit voorbij, al hebben ze maar een armzalig getimmerd dakje boven hun hoofd, want op hen straalt het goddelijk licht neer, „dat alle aardse glans verblindt”.